

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİNİN AVRUPA BİRLİĞİ HAYAT BOYU ÖĞRENME PROJELERİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF PROACTIVITY OF ACADEMICIANS' AT EDUCATION FACULTY ON THEIR ATTITUDES TOWARDS EUROPEAN UNION LIFELONG LEARNING PROJECTS

DOI: 10.17755/esosder.08908

Tuba DEMİRCİOĞLU¹
Gamze YAVUZ KONOKMAN²
Cenk AKAY³

Öz

Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin tutumlarına etkisinin yapısal eşitlik modellemesiyle belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışma ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin belirlenmesi ve yenilikçilik düzeylerine çeşitli değişkenler bağlamında analiz edilmesi çalışmanın amaçları arasında yerini almıştır. Bu amaç doğrultusunda kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğiyle belirlenen Türkiye'deki üniversitelerin Eğitim Fakültelerinde görev yapan 203 öğretim elemanına "Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine İlişkin Tutum Ölçeği" ile "Bireysel Yenilikçilik Ölçeği" uygulanmış; maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğiyle belirlenen 9 öğretim elemanı ile görüşme yapılmıştır. Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Projelerine ilişkin tutuma etkisinin test edildiği modelde öncelikle tutum ve yenilikçilik olarak ölçme modelleri ayrı ayrı test edilmiştir. Daha sonra yapısal eşitlik modellemesinin bir türü olan örtük değişkenlerle yol analiziyle öğretim elemanlarının bireysel yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutuma etkisine yönelik oluşturulan model test edilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumuna yönelik yargıda bulunmak amacıyla ortalamalar arası fark testleri yapılmıştır. Görüşme sonucunda elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin tutumlarına etkisine yönelik oluşturulan model doğrulanmıştır. Ayrıca öğretim elemanlarının genel olarak sorgulayıcı oldukları ve yenilikçilik düzeylerinin kurumda proje yürütülme durumuna ve AB proje deneyimine göre farklılaşma gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: bireysel yenilikçilik, Avrupa Birliği hayat boyu öğrenme projelerine yönelik tutum, yol analizi

Abstract

The study's purpose is to determine the effect of innovativeness of academicians at education faculties on their attitudes towards European Union Lifelong Learning Project through structural equation modelling is designed on the correlational descriptive research model. Moreover, the determination of academicians' innovativeness and analysis of their innovativeness in terms of some variables are found among the goals of the research. For this reason 203 academicians selected via easily accessible sampling technique were applied an attitude scale towards the European Union Lifelong Learning Projects and individual innovativeness scale and 9 academicians selected through maximum variation sampling technique were interviewed. Measurement models as attitude and innovativeness were previously tested separately on the model, the effects of academicians' innovativeness on their attitudes towards European Union Lifelong Learning projects was tested. the model dealing with the effect of academicians' innovativeness on their attitudes towards European Union Lifelong Learning Project was tested through path analysis with latent variables, type of structural equation modelling. Moreover, difference test among means were done to make judgement on differentiation of academicians' innovativeness as regards to various variables. Qualitative data obtained after interviewing were analyzed with content analysis method. As a result of the research the model on the effect of academicians' innovativeness on their attitudes towards European Union Lifelong Learning projects was accepted. Furthermore, the academicians are quizzical and their innovativeness differs as regards European Union Project experience and existence of the projects at faculty were also the findings of the research.

Keywords: individual innovativeness, attitudes towards European Union lifelong learning projects, path analysis

¹ Arş.Gör., Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, tubademircioglu@gmail.com

²Yrd. Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, yavuz.gamze@hotmail.com

³ Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, cenkakay35@hotmail.com

1. GİRİŞ

İnsanoğlu dünyaya geldiği andan itibaren farklı ekosistemlerin bir parçası olmuş ve bu döngüsel süreçte yerini almıştır. Doğal olaylarla, yaşanan çağların özellikleriyle ve sahip olunan gelişmişlik düzeyleri ile ekosistemler ilerleme kaydetmişlerdir. Bugünün dünyasında ise doğal ekosistemlerin yanı sıra gelişmiş tüm ülkelerin odaklandığı en önemli ekosistemlerden birisi inovasyon ekosistemidir. Türk Dil Kurumu inovasyonun kelime karşılığını “yenileşim” olarak vermektedir (Türk dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük). Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin (TÜSİAD) 2008 yılında sunmuş olduğu Bölgesel İnovasyon Merkezleri: Türkiye İçin bir Model Önerisi (Elçi, Karataylı ve Karata, 2008) adlı raporunda ise inovasyon, “toplumsal, kültürel ve idari ortamda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanması” şeklinde tanımlanmış ve yeniliğin kendisinden çok sonucunu; farklılaştırma ve değiştirmeye bağlı ekonomik ve toplumsal bir süreci ifade ettiği belirtilmiştir. Ekonomik ve toplumsal süreçlerle örtüşen bir kavramın da eğitimden bağımsız düşünülmemeyeceği aşikar bir durumdur. Ayrıca dünya inovasyon indeksi incelendiğinde ilk 10'a giren ülkelerin eğitim ligi olarak kabul edilen PISA sınav sonuçlarında da neredeyse aynı başarıyı yakaladığı görülmektedir. 2015 Bloomberg Dünya İnovasyon Endeksi'ne göre ilk 10'a giren ülkeler arasında Güney Kore, Japonya, Almanya, Finlandiya, İsrail, ABD, İsveç, Singapur, Fransa ve İngiltere bulunmaktadır. Bu da bize eğitim ile inovasyon ekosisteminin ne denli bağlantılı olduğuna dair kanıtlar sunmaktadır.

İnovasyonun iktisadi kalkınmaya katkısı, fiziksel sermayenin etkinliğinin artırılması, işgücü ile tamamlayıcılık, beşeri sermayenin verimliliğindeki ciddi yükseliş ve entellektüel, beşeri ve fiziksel sermaye ile gerçekleşmektedir (Ünlükaplan, İ., 2009). Diğer bir deyişle ülkelerin ekonomik kalkınması inovatif düşünebilen, yenilikçi, girişimci ve vizyoner beşeri sermaye ile desteklenebilir. Ancak bu özelliklere sahip bireylerin yetiştirilmesi uzun yıllar almakta ve sürecin başarısı eğitim sisteminin bu koşullara uygun adapte edilmiş olması üzerine kurgulanmaktadır. Eğitim sisteminin önemli bir parçası olan öğretmenleri yetiştiren kurumlarda çalışan öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin belirtilen başarının yakalanmasında önemli rol oynayabileceği düşünülmektedir. Eğer ki, eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen adayları inovasyon ekosisteminin bir parçası olarak ve bu farkındalık ile mezun olurlarsa tüm ülke genelinde atanacakları okullarda yetiştirecekleri öğrencilere bu kültürü çok küçük yaşlarda kazandırabilirler. İşte bu nedenlerden ötürü öğretim elemanlarının öncelikle kendilerinin sahip olduğu yenilikçilik düzeylerini ortaya koyma gerekliliği gündeme gelmiştir.

TÜBİTAK tarafından girişimci ve yenilikçi üniversite endeksi ile üniversitelerin yıllara göre sıralaması yapılmaktadır. Girişimci ve yenilikçi üniversite endeksiyle üniversitelerde yenilikçi faaliyetlerin yürütülmesinin teşvik edilmesi amaçlanmıştır. Üniversite öğretim elemanları tarafından yürütülen projeler de üniversitenin girişimcilik ve yenilikçilik endeksini yükselten faaliyetler arasında sayılmaktadır. Bu doğrultuda yenilikçilik kavramıyla örtüşen bir diğer kavram ise “proje”dir. Türk Dil Kurumu'na göre proje; “değişik alanlarda önceden plan ve programa alınmış, maliyeti hesaplanmış, kurum ve kuruluşların yönetim organları tarafından onaylanmış, kısa ve uzun vadeye bağlanarak özel kurum veya devlet adına gerçekleştirilmesi kabul edilmiş bilimsel çalışma tasarısı” olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizde projelere fon sağlayan çok sayıda kurum vardır. Bunlardan en yaygın olarak proje desteği veren kuruluşlar; TÜBİTAK, KOSGEB, Sanayi Bakanlığı, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, T.C. Başbakanlık Sosyal Destek Kurumudur. Bu çalışmada Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı'nca desteklenen HBÖ projeleri üzerinde durulmuştur.

Alanyazında Avrupa Birliği projelerine ve yenilikçilik kavramına ilişkin çalışmaların olduğu, ancak birbirleriyle örtüşen bu kavramlara yükseköğretim düzeyinde odaklanılmadığı görülmektedir. Alanyazındaki çalışmalar genellikle öğretmen ya da öğretmen adaylarının yenilikçilik düzeylerinin saptanması (Yılmaz ve Kocasaraç, 2010; Çuhadar, Bülbül ve Ilgaz, 2013) ya da Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine (Aydoğan ve Şahin, 2006; Demir ve Demir, 2009; Günbayı ve Yassıkaya, 2011) yöneliktir. Oysaki öğretmenlerin yetiştirilmesi yükümlülüğünü üstlenen öğretim elemanları AB projelerine katılımları ve yenilikçi bakış açılarıyla model olarak hem öğretmen adaylarının yenilikçi kimlik kazanmalarında hem de görev yaptıkları kurumların yenilikçi ve girişimci kurumlar olarak adlandırılmalarında rol oynarlar. Bu nedenle de öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeyleri ile Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi, projenin yenilikçiliğinin bir ayağı olduğu düşüncesine dayanarak yenilikçiliğinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine yönelik tutuma etkisinin yükseköğretim düzeyinde belirlenmesi önemli görülmektedir.

Hayatboyu Öğrenme Programı-Lifelong Learning Programme (LLP) ülke merkezli proje ve bireysel faaliyetler 2013 yılı ulusal teklif çağrısı kapsamında bu projelerin genel amacı, hayat boyu öğrenme yoluyla topluluğun “ileri bir bilgi toplumu olarak gelişmesine, sürdürülebilir ekonomik kalkınmaya, daha fazla ve daha iyi iş imkanlarına ve sosyal bütünlüğe katkıda bulunmak ve çevrenin gelecek kuşaklar için korunmasını sağlamak”tır. Hayat boyu öğrenme programları sağladığı proje ve bireysel faaliyet hibeleriyle katılımcı ülkelerin eğitim ve öğretim sistemleri arasında etkileşim, işbirliği ve hareketliliği desteklemeye dayanmaktadır. Her düzeydeki eğitim ve öğretim kurumları, öğretim elemanları, öğrenci ve öğretmenler, hayat boyu öğrenmenin her düzeyindeki yöneticiler ve öğrenciler ve işletmeler dahil olmak üzere resmi ve özel kurum ve kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, sosyal paydaşlar ve işgücü piyasasındakiler, LLP'nin yararlanıcı kitlesini oluşturmaktadır. Bu bağlamda öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin tutumlarına etkisinin yapısal eşitlik modellemesiyle test edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca nitel ve nicel veriler yardımıyla öğretim elemanlarının bireysel yenilikçilik düzeylerinin belirlenmesi ile akademik unvan, kurumda proje yürütülme durumu ve AB proje deneyimi değişkenlerin öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde farklılaşma oluşturan değişkenler olup olmadığının belirlenmesi çalışmanın amaçları arasında yerini almıştır. Bu amaçlar doğrultusunda araştırmada aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır:

1. Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeyleri Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin tutumlarını etkilemekte midir?
2. Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının bireysel yenilikçilik düzeyleri çeşitli değişkenlere (akademik unvan, kurumda proje yürütülme durumuna ve AB proje deneyimi) göre farklılık göstermekte midir?
3. Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının yenilikçilik algıları nasıldır?

2. YÖNTEM

Bireysel yenilikçilik ve Avrupa Birliği Hayat Boyu öğrenme projelerine ilişkin tutum olarak belirlenen ölçme modelleri arasındaki ilişkinin yapısal model olarak belirlenmesinin ve bu modelin test edilmesinin amaçlandığı çalışma ilişkisel tarama modeli niteliğindedir. Ayrıca öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin akademik unvan, kurumda proje yürütülme durumuna ve AB proje deneyimi değişkenlerine göre farklılaşma

durumunun belirlenmesi amacı çalışmanın bu araştırma modelinde gerçekleştirilmesini sağlamaktadır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Türkiye’de yükseköğretim kurumlarının Eğitim Fakültelerinde görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği kullanılarak belirlenen çalışma grubu, Türkiye’nin farklı bölgelerindeki yükseköğretim kurumlarının Eğitim fakültelerinde okutman, araştırma görevlisi, öğretim görevlisi, yardımcı doçent, doçent ve profesör olarak görev yapan 203 öğretim elemanından oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının 39’u (%19,2) Çukurova Üniversitesi’nde, 33’ü (%16,3) Niğde Üniversitesi’nde, 22’si (%10,8) Kırıkkale Üniversitesi’nde, 13’ü (%6,4) Uludağ Üniversitesi’nde, 9’u (%4,4) Mersin Üniversitesi’nde ve 87’si (%42,9) ise diğer yükseköğretim kurumlarının Eğitim Fakültelerinde görev yapmaktadır. Öğretim elemanlarının 8’i (%4) profesör, 22’si (%10,9) doçent, 42’si (%20,8) yardımcı doçent, 58’i (%28,7) öğretim görevlisi, 61’i (%30,2) araştırma görevlisi ve 11’i (%5,4) okutmandır. Öğretim elemanlarının 91’i (%45,5) kadın, 109’u (%54,5) ise erkektir. Öğretim elemanlarının 122’si (%61,6) kurumlarında Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerinin yürütüldüğünü, 76’sı (%38,4) yürütülmediğini belirtmiştir. Öğretim elemanlarının 90’ı (%44,3) Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerinde yer aldığı belirtilirken, öğretim elemanlarının 113’ü (%55,7) Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerinde yer almadığını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının 97’si (%58) Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projesinde hiç yer almadıklarını belirtirken, 41’i (%24,6) bir projede, 24’ü (%14,4) iki projede, 5’i (%3) üç ve daha fazla Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projesinde yer aldığını belirtmişlerdir.

Ayrıca nitel veri elde etmek için farklı üniversitelerde görev yapan dokuz öğretim elemanı ile görüşme yapılmıştır. Araştırmada kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Görüşmeler, aynı üniversitede çalışan öğretim elemanları ve bu öğretim elemanlarının önerdikleri farklı üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, görüşmeler için farklı unvanlara sahip, görüşme yapmayı kabul eden ve katılmaya istekli olan öğretim elemanlarının çalışmaya dahil edilmesine dikkat edilmiştir. Çalışmada iki doçent, bir yardımcı doçent, iki öğretim görevlisi, bir araştırma görevlisi doktor ve üç araştırma görevlisi yer almıştır. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının beşi erkek, dördü kadındır. Görev sürelerinin ise 3-22 yıl arasında değiştiği görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projeleri Tutum Ölçeği: Çalışmada Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin tutum örtük değişkenine ilişkin ölçme modeli Yavuz-Konokman, Akay ve Demircioğlu (2015) tarafından geliştirilen tutum ölçeğiyle elde edilen veriler yardımıyla doğrulanmıştır. Ölçme aracı, 5 kategorili Likert tipi ölçek şeklinde tasarlanmıştır. Ölçek kategorileri; “Hiç Katılmıyorum (1)”, “Katılmıyorum (2)”, “Kararsızım (3)”, “Katılıyorum (4)” ve “Tamamen Katılıyorum (5)” olarak belirlenmiştir. Açımlayıcı faktör analizi çalışmaları ölçeğin tek faktörlü bir yapı sergilediğini göstermektedir. Faktör analizi sonuçlarına göre, ölçeğin ilgili değişkene ilişkin varyansın %60,654’ünü açıkladığı, ölçeğin bütününe ilişkin Cronbach Alfa güvenirlik katsayılarının .803 olarak hesaplandığı görülmektedir. Ölçeğin öğretim elemanlarının Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin tutumlarını belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu görülmektedir.

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği: Çalışmada yenilikçilik örtük değişkenine ilişkin ölçme modeli H.Thomas Hurt, Katherine Joseph ve Chester. D. Cook tarafından geliştirilen ve Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan bireysel yenilikçilik ölçeğiyle elde edilen veriler yardımıyla doğrulanmıştır. Açımlayıcı faktör analizi çalışmaları sonucunda ölçeğin 20 maddeden oluştuğu görülmektedir. Ölçeğe ilişkin açıklanan varyansın %52,521 bulunması, ölçeğin bütününe ilişkin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayılarının .82, test tekrar test katsayısının ise .87 hesaplanması ölçeğin bireylerin genel olarak yenilikçilik düzeylerinin ve yenilikçilik kategorilerinin belirlenmesinde kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Bireylerin yenilikçilik puanları pozitif ölçek maddelerinden alınan toplam puandan negatif maddelerden alınan toplam puanın çıkarılmasıyla elde edilen puana 42 puan eklenmesiyle hesaplanmaktadır. Bu durumda ölçekten alınabilecek en düşük puan 14; en yüksek puan ise 94'tür. Bireyler ölçekten aldıkları puanlara göre yenilikçilik düzeyleri bakımından kategorize edilmektedirler. Ölçekten alınan puanlar 80 puan üzerinde ise "yenilikçi", 69 ve 80 puan aralığında ise "öncü", 57 ve 68 puan arasında ise "sorgulayıcı", 46 ve 56 puan aralığında ise "kuşkucu", 46 puanın altında ise "gelenekçi" olarak kategoriler oluşturulmuştur. Ayrıca genel olarak ölçekten alınan puana göre bireylerin yenilikçilik düzeyleri hakkında değerlendirilme yapılmaktadır. Buna göre, ölçekten 68 ve üstü puan alanlar oldukça yenilikçi, 64 puanın altında alanların yenilikçilik düzeyleri düşük olarak değerlendirilmektedir.

Görüşme Formu: Araştırmada veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Alan yazın ve ölçek maddeleri dikkate alınarak hazırlanan form, eğitim bilimleri alanından üç öğretim üyesinin görüşlerine sunulmuştur. Uzman dönütleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak forma son hali verilmiştir. Öğretim elemanları ile gerçekleştirilen görüşmelerde yeni bir fikre/ yeniliğe karşı yaklaşım, bir problemin varlığında izlenen yollar, yeniliği kabullenme kriterlerine ilişkin konular üzerinde durulmuştur.

Veri Analizi

Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin belirlenmesinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Ayrıca öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin akademik unvan, kurumda proje yürütülme durumuna ve AB proje deneyimi değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ortalamalar arası fark testleri gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla öncelikle bağımsız değişken düzeyinde bağımlı değişkenin normal dağılıp dağılmadığı incelenmiştir. Normal dağılımın gözlemediği durumlarda parametrik test istatistikleri, normal dağılımın gözlenmediği durumlarda ise parametrik olmayan test istatistikleri kullanılmıştır. Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin tutumlarına etkisinin yapısal eşitlik modellemesiyle belirlenmesi amacıyla Lisrel Programı kullanılarak öncelikle ölçme modelleri doğrulayıcı faktör analiziyle test edilmiştir. Analizler sonucunda modele ilişkin Ki-kare (χ^2), χ^2/sd , RMSEA, RMR, GFI, IFI, NNFI, NFI ve AGFI uyum iyiliği indeksleri incelenmiştir. Test edilen ölçme modellerinin sonrasında öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutumlarına etkisine yönelik kurgulanan model path analiziyle test edilmiştir. Nitel veriler ise içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Görüşmeden elde edilen verilerin analizi ve ortaya çıkan tema ve kodların modellenmesi için NVIVO-10 programı kullanılmıştır. Öncelikle yazılı metne dönüştürülmüş görüşme verileri NVIVO-10 programına aktarılmıştır. Aktarılan bu veriler

üzerinde kodlamalar yapılmış, birbirleri ile ilgili olan kodlar belirli temalar altında toplanmıştır. Kodlama yapılırken ve temalar oluşturulurken araştırma soruları ve görüşme soruları göz önünde bulundurulmuş ve belirlenen kodlar ve temalar uzman görüşüne sunulmuş ve teyit incelemesi gerçekleştirilmiştir. Uzman görüşü ve teyit incelemesi doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmış, daha sonra kodlar ve temalara son hali verilmiştir. Ardından temalar ve kodlar kullanılarak modeller oluşturulmuştur. İçerik analizi sonucu ulaşılan kodlar ve temaların sunumunda bu modellerden yararlanılmıştır. Alıntılar verilirken öğretim elamanları ÖE1, ÖE2, ÖE3,, ÖE9 şeklinde kodlanarak alıntılarının sonuna eklenmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

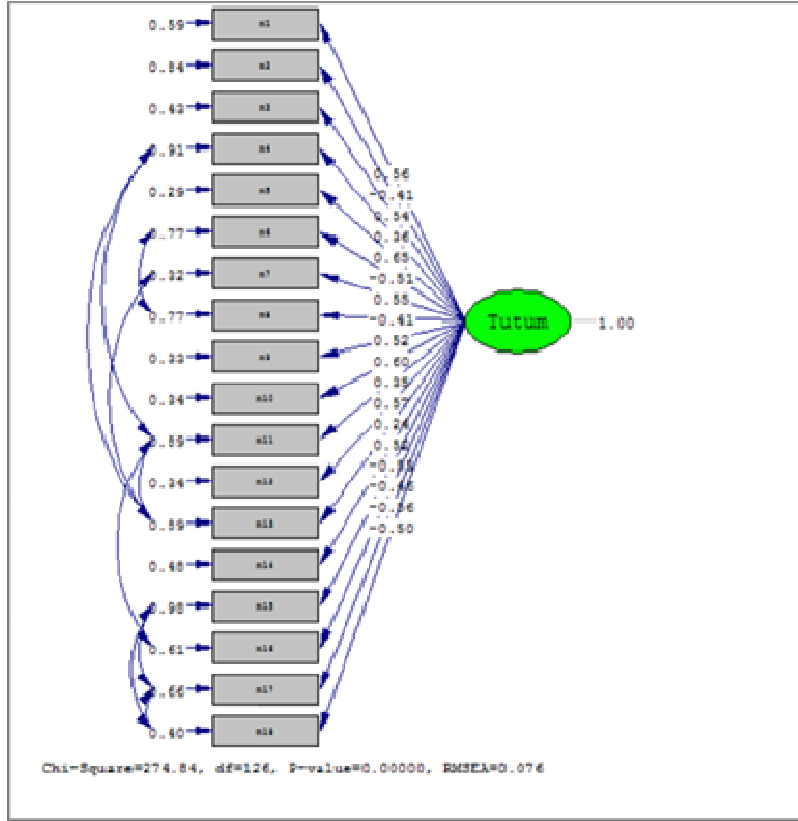
Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine ilişkin tutum ve yenilikçilik ölçme modelleri doğrulayıcı faktör analiziyle test edilmiştir. Ayrıca ölçme modellerinin güvenilirliklerinin sağlanmasında Cronbach Alpha Güvenirlik katsayısı değeri hesaplanmış. Araştırmanın nitel boyutunda geçerlik, yüz yüze görüşme şeklinde toplanan verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi, araştırma sonuçlarına nasıl ulaşıldığının ayrıntılı olarak tanımlanması, bulguların kendi içinde anlamlı ve tutarlı olup olmadığının incelenmesi, görüşülen bireylerden doğrudan alıntılar yapılması ve bunlardan yola çıkarak sonuçların açıklanması yoluyla sağlanmıştır. Güvenirlik ise, araştırmanın temel aşamaları ve araştırmacının araştırma sürecindeki konumu konusunda ayrıntılı bilgi verilerek, görüşmelere ait veriler araştırmacı tarafından belirli aralıklarla tekrar kodlanarak ve bunların tutarlılığı incelenerek, verilerin analizinde iki öğretim elemanının görüşleri alınarak ve ulaşılan sonuçlar teyit edilerek sağlanmaya çalışılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

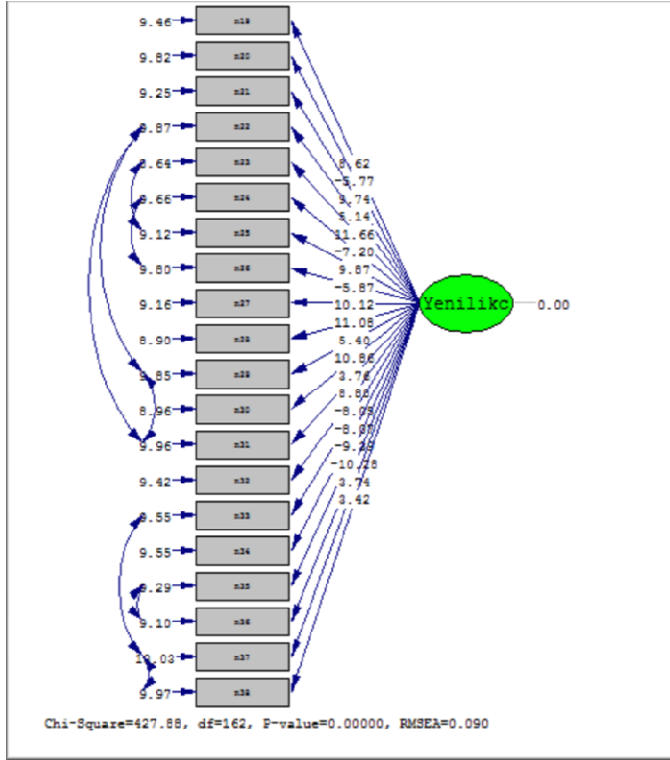
Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutumlarına etkisinin saptanması amacıyla kurgulanan modelin test edilmesinden önce yapısal modelde yer alacak değişkenlere ilişkin ölçme modelleri test edilmiştir. Bu modellerden birisi Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutum örtük değişkenine ilişkin ölçme modelinin test edilmesidir. Bu modelde örtük değişken ile gözlenen değişkenler arasındaki ilişki test edilmektedir. Söz konusu ölçme modeline ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, modelin yeterli uyum iyiliği değerleri ürettiği ve modelin kabul edilebilir olduğu söylenebilir.

Doğrulayıcı faktör analizi ile model veri uyumuna ilişkin hesaplanan istatistiklerden CFI ve IFI'nin .96, IFI'nin .96, ve NNFI'nin .96 olması modelin mükemmel uyum gösterdiğini kanıttır. RMSEA değerinin .076; NFI'nin .93 AGFI değerinin .82 olarak hesaplanmasından modelin iyi uyum sergilediği anlaşılmaktadır. Çalışmada oluşturulan modelin gözlenen yapıya uygun olduğunu ki-kare/serbestlik derecesi işlemi sonuçlarının $(274,84/126=2,181)$ 5 değerinden küçük çıkmasına dayanarak söyleyebiliriz. Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine İlişkin Tutum modelinin T değerlerinin gösterimine Şekil 1'de yer verilmiştir.

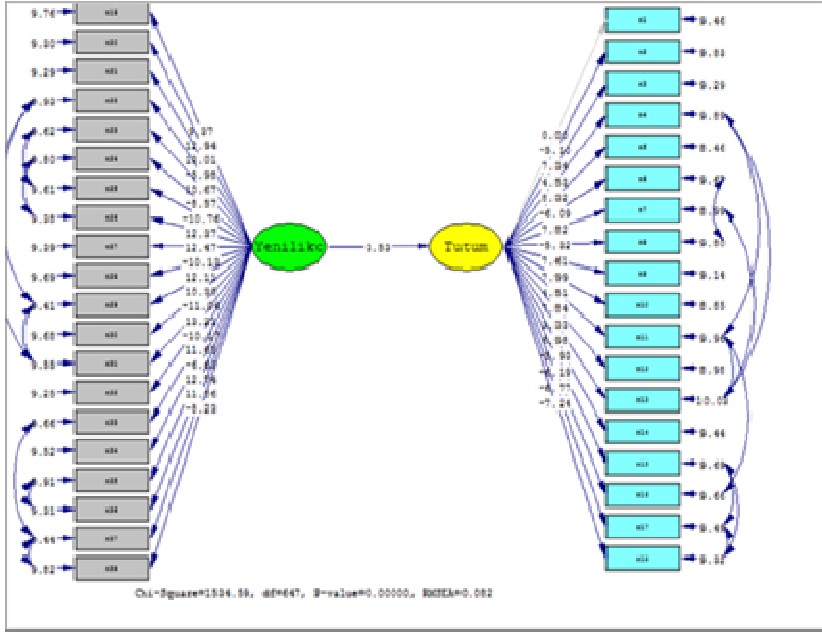
Şekil 1. Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Projelerine İlişkin Tutum Modelinin T Değerlerinin Diyagram Gösterimi

Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutumlarına etkisinin saptanması amacıyla kurgulanan modelin test edilmesinden önce yapısal modelde yer alacak değişkenlerden öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerine ilişkin ölçme modelinin test edilmesi amaçlanmıştır. Bu modelde örtük değişken ile gözlenen değişkenler arasındaki ilişki test edilmektedir. Söz konusu ölçme modeline ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, modelin yeterli uyum iyiliği değerleri ürettiği ve modelin kabul edilebilir olduğu söylenebilir. Doğrulayıcı faktör analizi ile model veri uyumuna ilişkin hesaplanan istatistiklerden CFI ve IFI'nin .94, IFI'nin .94, NFI'nin .91 ve NNFI'nin .93 olması modelin mükemmel uyuma yakın ancak iyi uyum gösterdiği anlaşılmaktadır. Çalışmada oluşturulan modelin gözlenen yapıya uygun olduğunu ki-kare/serbestlik derece işlemi sonuçlarının $(427,86/162=2,641)$ 5 değerinden küçük çıkmasına dayanarak söyleyebiliriz. Bireysel yenilikçilik ölçme modeline ilişkin T değerlerinin gösterimine Şekil 2'de yer verilmiştir.

Şekil 2. Bireysel Yenilikçilik Modeline İlişkin T Değerlerinin Diyagram Gösterimi

Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutumlarına etkisinin saptanması amacıyla yapısal eşitlik modellemesiyle kurgulanan model test edilmiştir. Gerçekleştirilen yol analizi (Path Analysis) sonucunda, önerilen yapısal eşitlik modelinin yeterli uyum iyiliği değerleri ürettiği ve modelin kabul edilebilir olduğu söylenebilir. Yol analizi ile model veri uyumuna ilişkin hesaplanan istatistiklerden CFI ve IFI'nin .94, IFI'nin .94, NFI'nin .90 ve NNFI'nin .94 olması modelin mükemmel uyuma yakın uyum gösterdiğinin kanıtıdır. RMSEA değerinin .082 olmasından iyi uyum sergilediği anlaşılmaktadır. Çalışmada oluşturulan modelin gözlenen yapıya uygun olduğunu ki-kare/serbestlik derece işlemi sonuçlarının (1534,59/647=2,371) 5 değerinden küçük çıkmasına dayanarak söyleyebiliriz. Önerilen modele ilişkin T değerlerinin gösterimine Şekil 3'te yer verilmiştir.

Şekil 3. Yapısal Eşitlik Modellemesine İlişkin T Değerlerinin Diyagram Gösterimi

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarının bireysel yenilikçilik ölçeğinden elde ettikleri ortalama puan 63,73; standart sapma ise 13,55'dir. Öğretim elemanlarının ölçekten alabilecekleri minimum puan 14 maksimum puan 94'tür. Öğretim elemanlarının ölçekten aldıkları ortalama puan değerinin 63,73 olması öğretim elemanlarının "sorgulayıcı" kategorisinde yer aldıklarını göstermektedir. Ayrıca öğretim elemanlarının yenilikçilik puanları ortalamasının 64 puanın altında yer almasına dayanarak öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin yeterince yüksek olmadığı sonucuna varılabilir. Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin akademik unvana göre farklılaşma düzeyinin belirlenmesinde gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) sonuçları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğretim Elemanlarının Akademik Unvana Göre Yenilikçilik Düzeyleri-Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	1249,160	5	249,832	1,395	,000
Gruplarıçi	34015,550	190	179,029		
Toplam	35264,709	195			

Tablo 1 incelendiğinde öğretim elemanlarının akademik unvana göre yenilikçilik düzeylerinde farklılaşma olduğu görülmektedir $F(5,190)= 1,395$; $p<.05$. Profesör öğretim elemanlarının yenilikçilik ölçeğinden elde ettikleri ortalama puan 72,12; standart sapması 9,20'dir. Doçent öğretim elemanlarının yenilikçilik ortalaması 63,25, standart sapması, 18,45; yardımcı doçentlerin yenilikçilik ortalaması 60,31, standart sapması 16,84; öğretim görevlilerinin yenilikçilik ortalaması 63,55, standart sapması 11,61; araştırma görevlilerinin yenilikçilik ortalaması 65,28, standart sapması 11,46; okutmaların yenilikçilik ortalaması 66,20, standart sapması 5,61 olarak hesaplanmıştır. Akademik unvanın öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde farklılaşma oluşturan değişken olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak hangi gruplar arasında farklılaşma meydana geldiğinin saptanması amacıyla gerçekleştirilen

Post Hoc testlerinden LSD testi sonuçlarına göre, profesör öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin yardımcı doçentlerinkine kıyasla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Profesörlerin yenilikçilik ortalamasının 72,12 olmasına dayanarak profesörlerin öncü kategorisinde yer aldıkları; yardımcı doçentlerin ise sorgulayıcı kategorisinde ($\bar{x}=60,31$) yer aldıkları sonucuna varılmıştır. Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin kurumlarında proje yürütülme durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için gerçekleştirilen ilişkisiz örneklem için t-testi sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretim Elemanlarının Kurumlarında Proje Yürütülme Durumuna Göre Yenilikçilik Düzeyleri-İlişkisiz Örneklem İçin t-Testi Sonuçları

	n	\bar{x}	SS	sd	t	p
Kurumumuzda daha önce AB Projesi yürütüldü	118	67,4237	10,975	191	5,049	.000
Kurumumuzda daha önce AB Projesi yürütülmedi	75	58,066	14,700			

Tablo 2 incelendiğinde, öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde kurumlarında daha önce AB projesi yürütülme durumuna göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t_{191}=5,049$, $p<.05$). Kurumunda daha önce AB projesi yürütülen öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin ($\bar{x}=67,4237$; $SS=10,97504$), kurumunda daha önce AB projesi yürütülmeyen öğretim elemanlarının tutumlarından ($\bar{x}=58,066$; $SS=14,7$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde daha önce AB projesinde yer alma durumuna göre farklılaşma olup olmadığının belirlenmesinde gerçekleştirilen ilişkisiz örneklem için t-testi sonuçlarına Tablo 3’te yer verilmiştir.

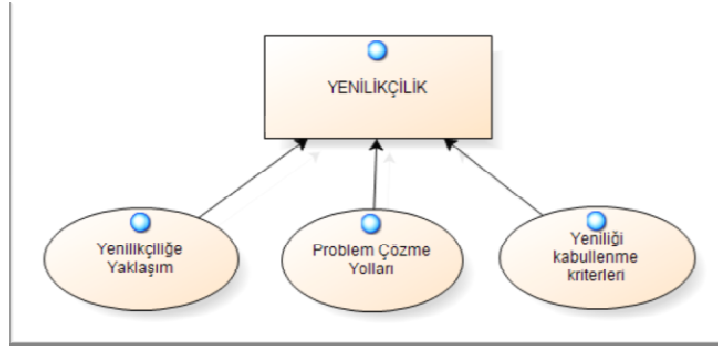
Tablo 3. Öğretim Elemanlarının AB Projesi Deneyimine Göre Yenilikçilik Düzeyleri-İlişkisiz Örneklem İçin T Testi Sonuçları

	n	\bar{x}	SS	sd	t	p
Daha önce AB projesinde yer aldım	88	66,07	12,99887	195	2,225	.027
Daha önce AB projesinde yer almadım	109	61,79	13,75835			

Tablo 3 incelendiğinde, öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde daha önce AB projesinde yer alma durumuna göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t_{195}=2,225$, $p<.05$). Daha önce AB projesinde yer alan öğretim elemanlarının yenilikçilik puanlarının ortalaması 66,07, daha önce AB projesinde yer almayan öğretim elemanlarının yenilikçilik puanlarının ortalaması 61,79’dur. Öğretim elemanlarının yenilikçilik puanları arasında gözlenen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Bu bulguya dayanarak proje deneyiminin öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerini olumlu yönde etkilediği yargısına varılabilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

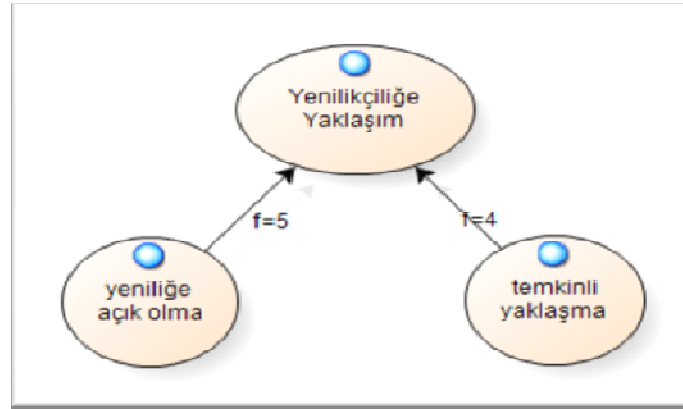
Öğretim elemanlarının yenilikçiliğe yönelik görüşlerini belirlemek üzere yapılan görüşmede, katılımcılara yeni bir fikre/ yeniliğe yönelik yaklaşımları, bir problemin varlığında izlenen yollar, yeniliği kabullenme kriterleri konularında sorular yöneltilmiştir. Bu sorulara verilen cevaplara ilişkin ulaşılan temalara Şekil 4’te yer verilmiştir. Her bir tema, içerdikleri kodlar ve bu kodlara ilişkin alıntılar ayrı başlıklar altında ele alınmıştır.

Şekil 4. Öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin ortaya çıkan temalar

Şekil 4 incelendiğinde öğretim elemanlarının yenilikçiliğe yönelik belirttikleri görüşlerin Yenilikçiliğe Yaklaşım, Problem Çözme Yolları ve Yeniliği Kabullenme kriterleri temaları altında toplandığı görülmektedir.

Yenilikçiliğe Yaklaşım

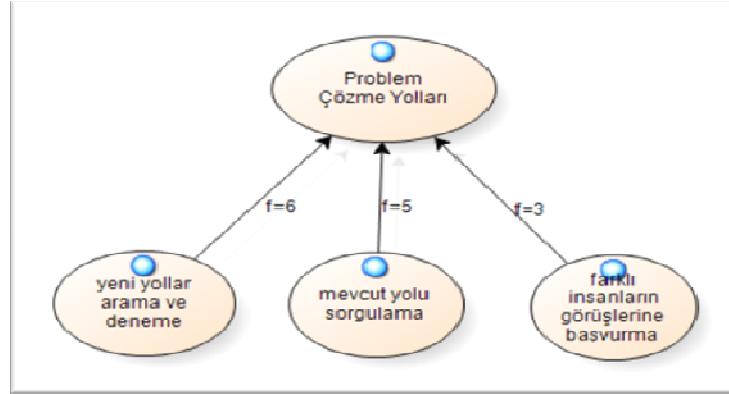

Şekil 5. "Yenilikçiliğe Yaklaşım" teması ve kodları

Şekil 5'e göre Yenilikçiliğe yaklaşım teması altında, bazı katılımcılar yeniliğe açık olduklarını (f=7), diğerleri ise yeniliğe temkinli yaklaştıklarını (f=4) belirtmiştir. ÖE3 yeniliğe açık olduğunu "Ben yeni bir fikir ortaya atıldığı zaman kapalı değilim bir kere yeni fikirlere. Her zaman açığım" şeklinde ifade ederken ÖE5 "Genel olarak küçüklüğümden beri benim için yeni olan her zaman denenmeye değer. Yeni olduğunda benim bir eğilimim var. Bir şey yeniyse, önce benim gidip bir dokunmam gerekiyor ya da o neyse yeni şey, bir içinde olmalıyım, duymalıyım, incelemeliyim, dokunabileceğim bir şeyse dokunabilmeliyim. O bakımdan ben kendimi küçüklükten beri, sadece ben değil, çevrem de beni yenilikçi bir insan olarak ele alıyor." şeklinde ifade etmiştir.

ÖE4 yeniliğe temkinli yaklaştığını "Yeni bir fikir ortaya atıldığında yaklaşımım pozitif ya da negatif şeklinde olmaz. Yani bu yeni fikir iyidir de demem, kötüdür de demem. Bu yeni fikrin artılarının ve eksilerinin neler olduğunu öğrenmeye çalışırım ve ondan sonra bunun iyi ya da kötü olduğuna karar vermeye çalışırım." cümleleriyle açıklamıştır.

Problem Çözme Yolları

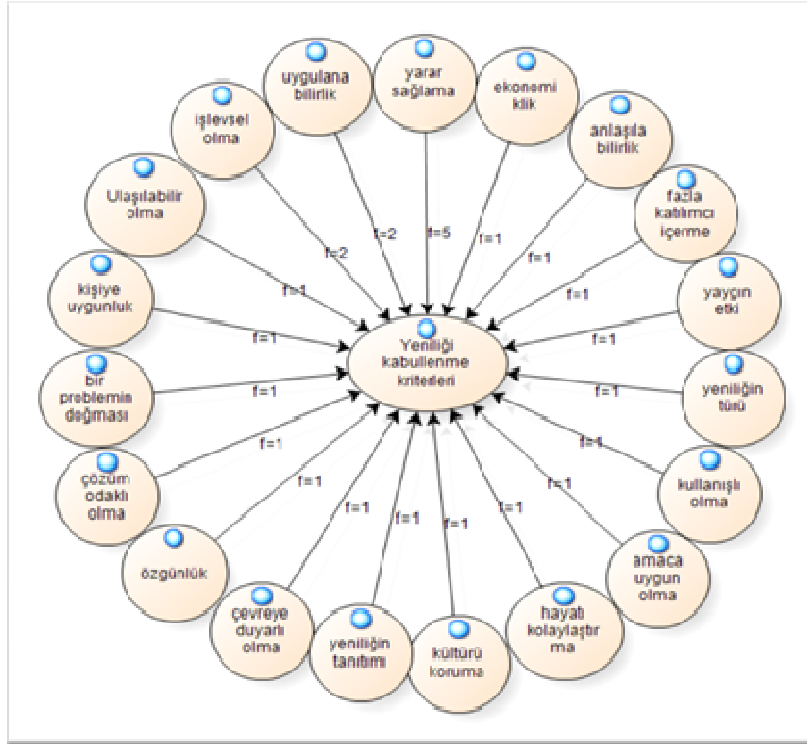

Şekil 6. “Problem Çözme Yolları” teması ve kodları

Katılımcıların bir sorunu çözerken izledikleri yollara yönelik görüşleri incelendiğinde ise katılımcıların en çok yeni yollar aradıkları ve denedikleri (f=6), mevcut yolu sorguladıkları (f=5) ya da farklı insanların görüşlerine başvurdukları (f=3) görülmektedir. Katılımcılardan biri bir sorunu çözerken izlediği yol o sorunu çözmekte yetersiz kalıyorsa, yeni yollar aradığını ve denediğini şu şekilde dile getirmiştir: “Başka bir yöntemle çözmeye çalışırım. Yani demek ki bu sorunun çözümü bu değil. Onun için farklı bir çözüm yolu bulmaya çalışırım. Farklı bir çözüm yolu denerim. O da olmazsa farklı bir şey denerim. İlla onda ısrarcı davranmam yani.” (ÖE4). ÖE3 ise bu durumda mevcut yolu sorguladığını “Tekrar soruna dönüyorum o zaman, acaba sorunu mu yanlış anladım, sorunu mu yanlış tanımladım diye tekrar soruna dönüyorum. Tekrar izlediğim yolu gözden geçiririm.” şeklindeki sözleriyle ifade etmiştir. ÖE9’un ise “Çoğu zaman yakın olduğumu düşündüğüm arkadaşlarıma danışarak, etrafımdaki fikirlerine saygı duyduğum insanların düşüncelerinden, bir danışarak paylaşabileceğim insanlara o sorunu çözmek için danışarak çözmeyi tercih ediyorum.” ifadesi bir sorunu çözerken farklı insanların görüşlerine başvurduğunu göstermektedir.

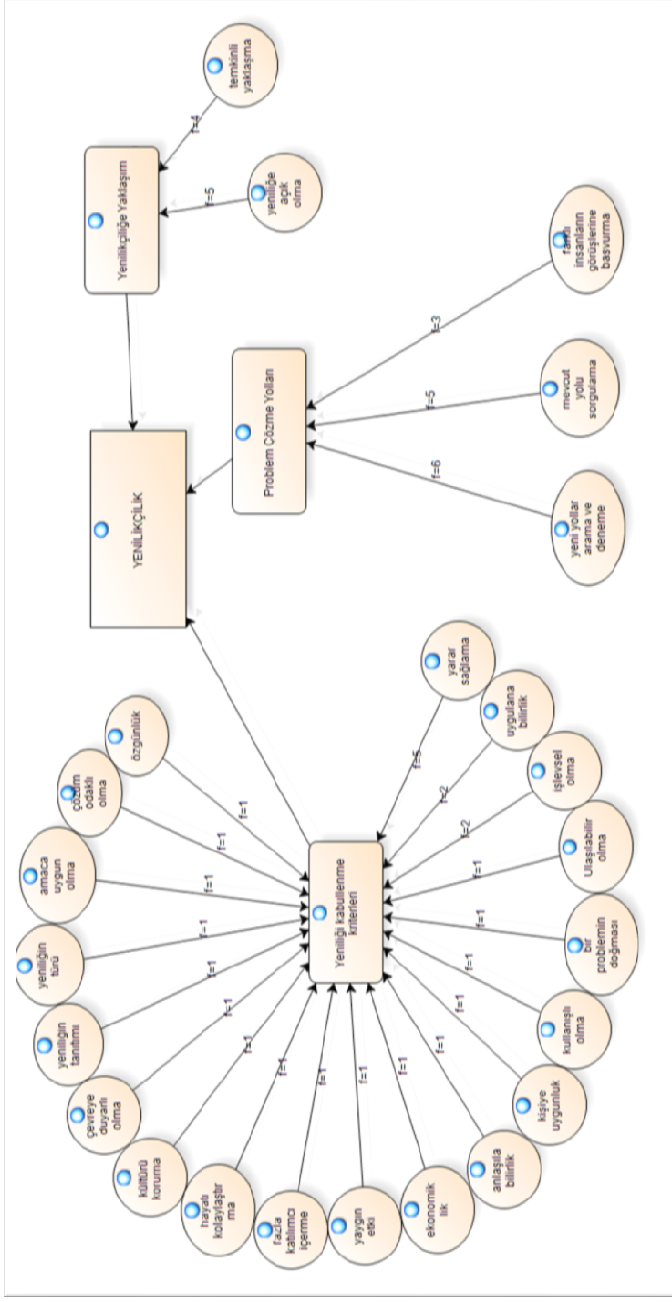
Yeniliği Kabullenme Kriterleri

Öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde yeniliği kabullenme kriterleri doğrultusunda ulaşılan kodlara Şekil 7’de yer verilmiştir.

Şekil 7. “Yeniliği Kabullenme Kriterleri” teması ve kodları

Şekil 7’ye göre öğretim elemanlarının yarısı “yarar sağlama”yı yeniliği kabullenme kriteri olarak belirtmiştir. Bunu uygulanabilir olma ($f=2$) ve işlevsel olma ($f=2$) takip etmektedir. Birer katılımcı tarafından değinilen konular ise uygulanabilirlik, kişiyeye uygunluk, bir problemin doğması, çözüm odaklı olma, özgünlük, çevreye duyarlı olma, yeniliğin tanıtımı, kültürü koruma, hayatı kolaylaştırma, amaca uygun olma, kullanışlı olma, yeniliğin türü, yaygın etki, fazla katılımcı içerme anlaşılabilirlik ve ekonomiklik şeklindedir. “Yani size üst seviye bir yarar sağladığı ölçüde bu yeniliği kabul ederim ve bunu uygulayım. Evet, yani daha çok kar elde edebileceğim o üründen, kar derken maddi anlamda kar değil, zamansal kar olabilir, akademik kar olabilir.” şeklindeki açıklamasıyla ÖE2 yeniliği ancak yarar sağladığı ölçüde kabulleneceğini vurgulamıştır. ÖE8 ise bir yeniliği, uygulanabilir olduğu durumda kabullenebileceğini şu şekilde dile getirmiştir: “Bulunan şartlar içinde o fikrin ne kadar uygulanabilir olduğunu mantık süzgecinden geçirip ona göre bir değer yargısı oluşturmaya çalışıyorum kendi açımdan konuşacak olursam.”. ÖE6 ise bir yeniliği kabullenmesi için işlevsel olması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: “Ve de en önemlisi işlevsellik ya da işe yarar olması. Yani her yenilik işlevsel olmaya bilir, eğer öyleyse yeni olması bir anlam ifade etmiyor benim için.” Öğretim elemanlarının yeni bir fikre/yeniliğe yönelik yaklaşımları, bir problemin varlığında izlenen yolları, yeniliği kabullenme kriterleri bütüncül bakış açısıyla aşağıda sunulmuştur.

Şekil 8. Öğretim elemanlarının yenilikçilik kavramına bakışının bütüncül analizi

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Çalışma sonunda elde edilen bulgulara dayanarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Öğretim elemanlarının genellikle sorgulayıcı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
- Akademik unvanın öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde fark oluşturan değişken olduğu, profesör öğretim elemanlarının öncü kategorisinde yardımcı doçent öğretim elemanlarının ise sorgulayıcı kategorisinde yer aldıkları sonucuna varılmıştır.
- Daha önce kurumda AB projesi yürütülmüş olmasının öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde fark yaratan bir değişken olduğu sonucuna varılmıştır.
- Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutumlarında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Nitel bulgular öğretim elemanlarının bir kısmının yeniliğe açık olduklarını, diğer kısmının ise yeniliği kabullenmeye temkinli yaklaştıklarını göstermektedir. Ayrıca öğretim elemanları tarafından yeniliği kabullenme kriterleri yarar sağlama, uygulanabilir olma, işlevsel olma, kişiye uygunluk, bir problemin doğması, çözüm odaklı olma, özgünlük, çevreye duyarlı olma, yeniliğin tanıtımı, kültürü koruma, hayatı kolaylaştırma, amaca uygun olma, kullanışlı olma, yeniliğin türü, yaygın etki, anlaşılabilirlik ve ekonomiklik olarak sıralanmıştır.

Yenilikçilik ölçeğinden elde edilen puanlar öğretim elemanlarının sorgulayıcı olduklarını göstermektedir. Bu bulgu Tümkiye ve Hurioğlu (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışma bulgularıyla da örtüşmektedir. Tümkiye ve Hurioğlu (2013) öğretim elemanlarının açık fikirlilik, sürekli ve amaçlı düşünme ile sorgulayıcı olma açısından yüksek puanlar aldıklarını eklemiştir. Ayrıca eğitim fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine sahip oldukları alanyazında ulaşılan bulgular arasındadır (Yavuz-Konokman ve Yanpar-Yelken, 2014). Yaşam boyu öğrenme yeterlikleri kapsamında girişimcilik, matematiksel düşünme, problem çözme ve öğrenmeyi öğrenme yeterliği yer almaktadır. Girişimcilik ve problem çözme becerileri bireylerin sorgulayıcı olmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda girişimci olan, problem çözebilen, matematiksel düşünebilen ve kendi öğrenme sürecini yönetebilen bir başka deyişle yaşam boyu öğrenme yeterliğini işe koşabilen öğretim elemanlarının aynı zamanda sorgulayıcı oldukları düşünülebilir.

Ortaç (2003) öğretim elemanlarının bilim insanı olarak dünyadaki gelişmeleri ve sorunları izleme ile bilimsel bakış açısı içerisinde kendi görüşlerini oluşturma sorumluluğuna sahip bireyler olarak tanımlamaktadır. Ayrıca üniversitede görev yapan öğretim elemanlarının çevresine ışık saçan, yenilikler yaratma peşinde koşan birer Sokrates olmaları gerektiğine değinmiştir. Aksi durumda öğretim elemanlarının “mekteplemiş ileri lisenin memuru” (Ortaç, 2003) olmanın ötesine geçemeyeceklerini eklemiştir. Çalışma bulguları öğretim elemanlarının sorgulayıcı kimlikleriyle dünyadaki gelişmeleri yakından takip eden, yenilikler peşinde koşan ve yeniliklerin öncüsü olma yolunda ilerleyen kişiler olduğu yargısına ulaşmayı kolaylaştırmaktadır.

Akademik unvanın öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde fark oluşturan değişken olduğu bulgusunun saptanmasına dayanarak, yaşantı ve deneyimin bireyi yenilikçi kılmada etkili olduğu yargısına varılabilir. Çalışma bulguları profesör öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin yardımcı doçent öğretim elemanlarına kıyasla daha yüksek olduğunu; profesörlerin öncü kategorisinde, yardımcı doçentlerin ise sorgulayıcı

kategorisinde yer aldıklarını göstermektedir. Gününç, Odabaşı ve Kuzu (2012) deneyimin yaşam boyu öğrenme becerilerini etkileyen bir faktör olduğunu eklemiştir. Rotwell ve Kazanas (1998) da sahip olunan deneyimin yeni bilgi ve beceriler kazanmadaki olumlu rolüne değinmiştir. Bu bağlamda öğretim üyesinin profesör olma sürecinde yaşadığı bilimsel deneyimlerin ve proje çalışmalarının bireyin sorgulayıcı olmanın ötesine geçerek öncü olmasını sağladığı ve deneyimin öğretim elemanlarının yenilikçi olmalarında etken olduğu anlayışı ileri sürülebilir.

Daha önce kurumda AB projesi yürütülmüş olmasının öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinde fark yaratan bir değişken olduğu sonucuna varılmıştır. Kurumun öğretim elemanlarına proje deneyimi sunması öğretim elemanlarının yeni fikirlerle karşılaşmalarına yol açacaktır. Böylece öğretim elemanlarının yeni fikirler denemeleri için fırsatlar sunulmuş olacaktır.

Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerinin Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme projelerine ilişkin tutumlarında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yavuz Konokman, Akay ve Demircioğlu (2015) öğretim elemanlarının görüşüne dayanarak AB projelerinin bilimsel çalışma üretmeye, motivasyon sağlamaya, özgüven oluşturmaya, girişimcilik ve problem çözme becerisini geliştirmeye katkı sağladığını belirtmiştir. Bu bağlamda AB projelerinin öğretim elemanlarının yeni fikirlerle karşılaşmalarını ve yeni fikirlerin öncüleri olmalarını sağladığı düşünülebilir. Yenilikçi bireylerin de yeni fikirlerle karşılaşma fırsatı sunan AB projelerine ilişkin tutumlarının olumlu olması beklenmektedir. Çünkü AB projeleri bireylerin yeni fikirler üretmeleri ve geniş vizyon sahibi olmaları için bir platform niteliğindedir ve yenilikçi bireylerin ihtiyacına yanıt veren bilimsel yaşantılardır. Çalışma kapsamında araştırma sonuçlarına dayalı olarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- Akademik teşvik programları ile öğretim elemanlarının daha çok projede görev almaları sağlanabilir.
- Projeler hakkında üniversitelerde bulunan proje ofislerinin detaylı ve uygulamalı bilgilendirme toplantıları yaparak süreç hakkında öğretim elemanlarını haberdar etmeleri ve farkındalık kazandırmaları için gerekli girişimlerde bulunmaları beklenmektedir.
- Daha önce proje yürütmüş öğretim elemanlarının proje çıktılarının yaygınlaştırılması amacıyla deneyimlerini paylaşmaları, iyi uygulamaları sunmaları ve projeleri hakkında bilgi vermeleri öğretim elemanlarını motive edeceği düşünülebilir.
- Öğretim elemanlarının yenilikçilik düzeylerini yükseltmek amacıyla kurum içi, bölgesel ve ulusal etkinlikler düzenlenebilir.

Kaynakça

- Avrupa Birliği bakanlığı eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı. (2012). Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP) Ülke Merkezli Proje Ve Bireysel Faaliyetler 2013 Yılı Ulusal Teklif Çağrısı.
- Aydoğan, İ. & Şahan, A. E. (2006). Comenius okul ortaklıkları projelerinin, Comenius amaçlarının gerçekleşmesine katkısı. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 48, 455-480.
- Çuhadar, C., Bülbül, T. & Ilgaz, G. (2013). Exploring of the Relationship between Individual Innovativeness and Techno-pedagogical Education Competencies of Pre-service Teachers. İlköğretim Online, 12(3), 797-807.

- Demir, A. & Demir, S. (2009). Erasmus programının kültürlerarası dialog ve etkileşim açısından değerlendirilmesi (öğretmen adaylarıyla nitel bir çalışma). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 95-105.
- Elçi, Ş., Karataylı, İ. & Karata, S. (2008). Bölgesel inovasyon merkezleri: Türkiye için bir model önerisi, TÜRK Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD Yayınları) Yayın No. TÜSİAD-T/2008-12/477.
- Günbayı, İ. & Yassıkaya, B. (2011). Meslek lisesinde çalışan yönetici ve öğretmenlerin Leonardo Da Vinci projesi hakkındaki görüşleri: bir durum çalışması. *E-internationalJournal of Educational Research*, 2(3), 13-34.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F. ve Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 309-325.
- Kılıçer, K. & Odabaşı, F. H. (2010). Bireysel yenilikçilik ölçeği: Türkçeye uyarılma, geçerlik ve güvenirlik çalışması, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 150-164.
- Ortaç, İ. (2003). Öğretim üyesi ya da bilim insanı kimdir? PIVOLKA, 12, 11-16. http://www.elyadal.org/pivolka/12/PiVOLKA_12_03.pdf, Erişim Tarihi: 14.03.2016.
- Rotwell, W. J. & Kazanas, H. C. (1998). *Mastering the instructional design proves: A systematic approach* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- The Bloomberg Innovation Index. (2015). <http://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries/>, Erişim Tarihi: 02 Ocak 2016.
- Tümkaya, S. & Hurioğlu, L. (2013). Öğretim elemanlarının yansıtıcı düşünme eğilimleri. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 243-256.
- Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.56a0919a4b4904.95980634, Erişim Tarihi:02 Ocak 2016.
- Ünlükaplan, İ., (2009). Avrupa Birliği üyesi ülkelerde iktisadi kalkınma, rekabetçilik ve inovasyon ilişkilerinin kanonik korelasyon analizi ile belirlenmesi. *Maliye Dergisi*, 157, 235-250.
- Yavuz-Konokman, G. & Yanpar-Yelken, T. (2014). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 267-281.
- Yavuz Konokman, G., Akay, C. & Demircioğlu, T. (2015). Eğitim Fakültesi Öğretim elemanlarının Avrupa Birliği projelerine ilişkin bakışı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 38(8), 773-790.
- Yılmaz, H. & Kocasaraç, H. (2010). Hizmetiçi öğretmen eğitiminde yeni bir yaklaşım: yenilikçi öğretmenler programı ve değerlendirmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 51-64.

Extended Abstract

The universities are put in order by TUBITAK with the regard of entrepreneur and innovative university index. Entrepreneur and innovative university index is purposed to encourage innovative activities at the universities. The projects made by academicians at universities are determined as an activity leading to an increase in entrepreneur and innovative university index. At this way it is supported that an other concept overlapping innovativeness is the project. There are lots of institutions allocating fund for projects in Turkey such as TUBITAK, KOSGEB, Industry Ministry, etc. Lifelong learning projects supported by European Union Education and Youth Ministry are focused in this study.

There are researches on the concept of innovativeness and European Union projects in literature. However, these overlapping concepts aren't focused on at higher education. In literature the studies are generally about the determination of teachers or prospective teachers' innovativeness or the determination of their views on European Union Lifelong learning

projects. However, academicians, taking the responsibility of training teachers as a model with their participation in EU projects and their innovative views, play an important role in that prospective teachers get innovative identity and their institutes are called as entrepreneur and innovative institute. In this context it is aimed to determine the effect of academicians' innovativeness on their attitudes towards European Union Lifelong learning projects through structural equation modeling. Moreover, through the analysis of qualitative and quantitative data the determination of academicians' innovativeness and the determination of whether academic status, the existence of project at the university and EU project experience are the variables leading to differentiation on academicians' innovativeness or not are the goals of the research.

The study was designed on correlational descriptive model. In the scope of the goals of the research 203 academicians selected via easily accessible sampling technique were applied an attitude scale towards the European Union Lifelong Learning Projects and individual innovativeness scale and 9 academicians selected through maximum variation sampling technique were interviewed. Measurement models as attitude and innovativeness were previously tested separately on the model, the effects of academicians' innovativeness on their attitudes towards European Union Lifelong Learning projects was tested. Then the model dealing with the effect of academicians' innovativeness on their attitudes towards European Union Lifelong Learning Project was tested through path analysis with latent variables, type of structural equation modelling. Moreover, difference test among means were done to make judgement on differentiation of academicians' innovativeness as regards various variables. Qualitative data obtained after interviewing were analyzed with content analysis method.

As a result of the research the model on the effect of academicians' innovativeness on their attitudes towards European Union Lifelong Learning projects was accepted. Furthermore, the academicians are quizzical and their innovativeness differs as regards European Union Project experience and existence of the projects at faculty were also the findings of the research.